

EUROPOS SAJUNGA

REGIONŲ KOMITETAS

EUROPOS SAJUNGOS REGIONŲ KOMITETO NARIO ARNOLDO ABRAMAVIČIAUS ATASKAITA APIE VEIKLĄ REGIONŲ KOMITETE 2008 M.

Utenos regiono plėtros tarybai

2009 m. kovo mėn. 25 d.
Zarasai

DALYVAVIMAS KONSTITUCIJOS REIKALŲ KOMISIJOS (CONST) POSĖDŽIUOSE

Vasario 19 d. Briuselyje vykusiame Regionų komiteto Konstitucinės komisijos (CONST) posėdyje patvirtintas naujas komisijos pirmininkas Claudio Martini. Posėdyje aptartos nuomonės dėl migracijos, galinčios turėti įtaką savivaldybių veiklai jau netolimoje ateityje. Komisijos darbe dalyvavo Zarasų rajono savivaldybės meras Arnoldas Abramavičius, Visagino savivaldybės meras Vytautas Račkauskas. Svarstytame nuomonės projekte dėl bendro Europos prieglobsčio sistemos formavimo rekomenduota sukurti nacionalinių, regionų ir vietos institucijų bendradarbiavimo mechanizmą, kuris padėtų spręsti prieglobsčio prašymų nagrinėjimą, nustatyti prieglobsčio prašytojų priėmimo sąlygas, padėtų išplėsti prieglobsčio sistemos taikymo sritį asmenims, kuriems suteikiama tarptautinė apsauga. Ši CONST nuomonė yra pirmas žingsnis rengiant Žaliają knygą dėl bendros Europos prieglobsčio sistemos. Prieglobsčio ES prašytojų kasmetinis skaičius nuo 2003 iki 2006 m. sumažėjo nuo 400 000 iki 180 000. Lietuvoje per tą patį laikotarpį prieglobsčio kasmetinis prašytojų skaičius sumažėjo nuo 365 iki 150, Suomijoje kasmet šis skaičius svyruoja nuo 3000 iki 2000 asmenų, Švedijoje nuo 30 000 iki 20 000 asmenų. Taip pat CONST posėdyje pristatytos nuomonės dėl bendro požiūrio į migraciją: Europos darbo jėgos imigracijos politikos vystymas santykių su trečiosiomis šalimis kontekste; dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apgyvendinimo siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą; dėl paraiškų ir leidimų trečiųjų šalių piliečiams apsigyventi ir dirbti valstybės narės teritorijoje pateikimo procedūros ir dėl tų darbuotojų vienuodų teisių; dėl numatomų sankcijų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams. CONST komisijos nariams, buvo patarta pasitarti su asmenimis ar organizacijomis, kurioms šie klausimai ypač svarbūs, ypač ten, kur yra didelis darbo jėgos trūkumas ir kur atsiranda įvairios galimybės pasikviesti darbuotojus iš trečiųjų šalių.

Balandžio 16 d. Briuselyje vykusiame ES Regionų komiteto Konstitucijos reikalų komisijos posėdyje svarstytos nuomonės dėl darbo jėgos migracijos bei bendrosios migracijos politikos, dėl piliečių teisių bei ES pilietybės suteikiamų teisių propagavimo. Lietuvos delegacija išreiškė susirūpinimą dėl vaikų, išvykusių į užsienį, gimtosios kalbos mokymo svarbos. Pabrėžta, kad vienas iš būdų, padedančių emigrantams grįžti atgal į tėvynę, yra ne tik vietinės kalbos užsienyje mokymasis, bet ir sąlygos vaikams mokytis gimtąją kalbą. Tokia iniciatyva padėtų tėvams apsispręsti grįžti namo, nes vaikai turėtų didesnes galimybes sugrįžus integruotis į mokymo procesą gimtojoje šalyje. Apvaliojo stalo diskusijoje įvairių šalių vietos politikai dalinosi patirtimi kaip vietinė valdžia gali įtakoti kovą su terorizmu. Buvo pabrėžta, kad vietos valdžia galėtų dažniau pasitelkti bažnyčią, mokyklą, tarpkultūrinio bendravimo priemones – bendruomenių šventes, sporto renginius, festivalius.

Gruodžio 9 d. posėdyje svarstytos dvi pagrindinės nuomonės: dėl Baltosios knygos daugiapakopio valdymo, dėl veiksmų ir priemonių integracijos problemoms įveikti stiprinimo.

Komisijos darbo posėdyje pristatyta darbo grupės „2009 m. tikslas“ galutinė ataskaita, kurioje išdėstyta RK narių veiklos gerinimo komunikacijos srityje problematika ir praktiniai patarimai. Šioje ataskaitoje pateikti šeši veiklos prioritetai, o taip pat komunikacijos priemonių rinkinys, kuriuo vadovaujantis RK nariai gali pagerinti ryšius su piliečiais, su vietos ir regionų žiniasklaida, su jaunimu, o taip pat dalyvaudami politinėse diskusijose, organizuodami ES tikslinius renginius, festivalius, Europos dienas, diskusijas, posėdžius. Nuomonės svarstyme dėl daugiapakopio valdymo buvo pristatyti daugiapakopio valdymo principai ir vertybės, įvairūs mechanizmai, priemonės, buvo akcentuojama, kad 2009 metai taps pereinamaisiais metais naujojo Europos valdymo ciklo link. Komisijos posėdyje buvo patvirtinta CONST komisijos programa 2009 metams.

Gruodžio 9 d. posėdyje esu patvirtintas CONST komiteto nuomonės rengėju Globalaus migracijos požiūrio klausimu. Šio klausimo pirmasis svarstymas 2009 m. vasario 28 mėn., antrasis – gegužės 6 d. ir priėmimas plenarinėje sesijoje – birželio 16 d. Tai pirmoji Lietuvos delegacijos atstovo rengiama oficiali Regionų komiteto nuomonė.

REGIONŲ KOMITETO IR LIETUVOS DELEGACIJOS VADOVYBĖ

Vasario 6-7 d. Briuselyje vykusioje ES Regionų komiteto plenarinėje sesijoje išrinkta Regionų komiteto vadovybė bei patvirtinta biuro sudėtis. Prezidentu išrinktas Luc Van den Brande, Belgijos senatorius, buvęs Flandrijos ministras pirmininkas ir Flandrijos parlamento narys (ELP / BE), kuris pakeitė nuo 2006 m. RK vadovavusį Michel Delebarre, Diunkerko merą (ESP / FR). Vasario 1 d. vykusiame Lietuvos delegacijos posėdyje išrinkta Lietuvos delegacijos ES Regionų komitete vadovybė, patvirtinti Biuro nariai bei nominavimas į Regionų komiteto komisijas. Delegacijos vadovu ir Regionų komiteto viceprezidentu išrinktas Vilniaus rajono savivaldybės tarybos narys Gediminas Paviržis. Vadovo pavaduotoju ir RK biuro nariu patvirtintas Arnoldas Abramavičius.

DALYVAVIMAS PLENARINĖSE SESIJOSE

Balandžio 9-10 d. Lietuvos savivaldybių atstovai dalyvavo Briuselyje vykusioje ES Regionų komiteto plenarinėje sesijoje, kurioje svarstytos RK nuomonės dėl miesto transporto, bendros Europos prieglobsčio sistemos, ES biudžeto peržiūros, atokiausių regionų, Europos elektros energijos ir dujų rinkų, 2008-2013 m. ES sveikatos strategijos, ES plėtros strategijos, jaunimo dalyvavimo visuomenės gyvenime, e-įtraukties, vandens trūkumo ir sausrų problemų. Lietuvos delegacija pateikė pataisus ir pasiūlymus nuomonėms dėl Žaliųjų knygų "Naujoji mobilumo mieste kultūra" bei "Būsimoji bendra Europos prieglobsčio sistema", taip pat nuomonėms dėl vandens trūkumo ir sausros problemų sprendimo, ES plėtros strategijos bei dėl Europos elektros ir dujų rinkų. Daugumai pasiūlymų pritarta ir šios pataisos įtrauktos į oficialias RK nuomones. Delegacijos vadovas G.Paviržis, pasiūlė Regionų komitetui plenarinėje sesijoje išklausti Vilniaus ir Linzo (Austrija) miestų, kaip 2009 m. Europos kultūros sostinių, pristatymą. Plenarinėje sesijoje pasisakęs komisaras A.Piebalgs, akcentavo merų pakto svarbą energetikos problemų sprendimo ir klimato kaitos mažinimo srityje bei dar kartą užtikrino, kad bet kuris miestas gali tapti merų sambūrio nariu, jeigu tik jis pritaris merų pakto tekste minimiems principams ir pasirengs atlikti atitinkamus darbus. Už informacinę visuomenę ir žiniasklaidą atsakinga komisarė V.Reding pasiūlė stiprinti ir vystyti įstatymine bazę e-sveikatos srityje, užtikrinant tarptautinę distancinę sveikatos informacinę bazę. Ypatingo dėmesio sulaukė Žalioji knyga dėl miesto transporto, kurią pristatė Birminghamo miesto tarybos narys seras Albert Bore. Pagrindinės RK nuomonėje pateiktos rekomendacijos yra šios:

1) Imtis koordinuotų veiksmų siekiant veiksmingai spręsti dideles transporto spūsčių ir miestams įtakos turinčių aplinkos klausimų problemas, kad iki 2050 m. miestai įgyvendintų kelių transporto dekarbonizavimo tikslus.

2) Skatinti regionus ir ypač miestus spręsti problemas, parengiant išsamius ilgalaikius mobilumo planus spūstims ir klimato kaitos padariniams mažinti.

3) Įdiegti ES lygmens priemonę, skirtą ataskaitoms apie miesto transporto srityje padarytą pažangą bei gerą praktiką, kuri galėtų būti pavyzdžiu kitiems.

4) Siūlo Komisijai pateikti rekomendacijas dėl bendrų standartų, taikomų visų transportu rūšių sąnaudų ir teikiamos naudos apskaičiavimo.

5) Remiantis geriausios praktikos pavyzdžiais, ragina ES parodyti kaip ji ieško šių problemų sprendimo ir prašo miestų savanoriškai parengti Mobilumo susitarimus ne mažiau kaip 20 metų.

6) Ragina vietos valdžios institucijas skatinti imtis priemonių supaprastinti jungtinius viešuosius pirkimus švarioms teritorijoms skatinti.

Birželio 18 d. įvyko plenarinė Regionų komiteto sesija. Sesijoje buvo svarstomos Komiteto pozicijos dėl šių klausimų: socialinės apsaugos modernizavimas, siekiant didesnio socialinio teisingumo ir ekonominės sanglaudos; pasiūlymas priimti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą dėl Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi strategijos; Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės įtaka teritoriniam bendradarbiavimui Europoje; bendra nuomonė dėl požiūrio į migraciją komunikate „Europinė komunikacinė partnerystė“; telekomunikacijos reformų paketas; perspektyvinė nuomonė dėl daugiakalbystės; Europos kūrybiškumo ir naujovių metų paskelbimo 2009 m; technologijų branduolių politika; suaugusiųjų mokymosi veiksmų planas, ir kt.

Posėdžio metu buvo pristatyta Prancūzijos, kuri nuo liepos 1 d. perima pirmininkavimą Europos Komisijoje veiklos pagrindinės kryptys. Posėdžio dalyviai buvo informuoti, kad Prancūzija laikysis tokių prioritetinių krypčių: klimato kaitos problemų efektyvus sprendimas; migracijos politikos instrumentų kūrimas; ES gynybos ir saugumo politikos stiprinimas, akcentuojant santykius su NATO bei ginant ES interesus; bendrosios žemės ūkio politikos ir regioninės politikos vystymo galimybės. Taip pat išskiriamos ir kitos sritys - Viduržemio jūros regiono miestų ir teritorinio planavimo vystymas; sanglaudos politika.

Posėdyje dalyvavęs EK pirmininko pavaduotojas Giunteris Verheugenas, atsakingas už įmonių ir pramonės politiką, itin akcentavo žiniomis pagrįstos ir anglies dvideginį mažinančios ekonomikos vystymą, inovacijų diegimą. Mokslo, žinių ir pramonės branduolių kūrimas, pasak kalbėtojo, yra ateities ES pagrindas. Regionų Komiteto nariai pritarė, kad 2009 metai būtų skelbiami Europos kūrybiškumo ir naujovių metais, o 2010 metai – Europos kovos su skurdu ir atskirtimi metais.

Didžiausių diskusijų ir prieštaravimų sulaukė parengtos nuomonės apie daugiakalbystę svarstymas. RK biuro posėdyje ir RK plenariniame posėdyje Lietuvos delegacijos vadovas Gediminas Paviržis ne kartą siūlė šį klausimą atmeti, kaip neparengtą. Itin sudėtinga svarstymo eiga pirmąją dieną buvo nutraukta ir perkelta į kitą dieną. Lietuvos delegacijos pateiktos pataisos buvo svarstomos ir į daugelį jų buvo atsižvelgta.

“Atvirų durų” dienų metu spalio 8-9 dienomis Briuselyje vyko Regionų Komiteto 76-oji plenarinė sesija. Dvi dienas trukusioje sesijoje buvo svarstomi Regionų komiteto nuomonių projektai dėl Krovinių ir transporto paketo, kovos su terorizmu stiprinimo, piliečių teisių, skatinimo naudoti energiją iš atsinaujinančių šaltinių, prekybos apyvartiniais taršos leidimais, ikiprekybinių viešųjų pirkimų, pramoninių išmetamųjų teršalų, Europos profesinio judumo veiksmų plano, Europos profesinio švietimo ir mokymo kokybės užtikrinimo sistemos, saugesnio interneto programos, kiti mažiau savivaldybėms svarbūs klausimai. Dieną prieš tai vykusiame Regionų Komiteto nacionalinių koordinatorių posėdyje aptarti ne tik pasirengimo šiai plenarinei sesijai klausimai, bet ir iškelti svarbūs komunikacijos tarp nacionalinių koordinatorių ir Regionų Komiteto sekretoriato klausimai. Lietuvos delegacijos nacionalinis koordinatorius ir LSA atstovas Briuselyje iškėlė klausimą apie internetinio RK narių registravimą posėdžiuose ir informavimo prioritetus prieš faksais siunčiamą informaciją, domėjosi atgalinio ryšio iš RK užtikrinimo nacionaliniams koordinatoriams ir RK nariams.

Spalio 6-9 d. Briuselyje taip pat vyko Europos miestų ir regionų savaitės (angl. Open Days) renginiai. Jų metu vietos ir regionų savivaldos atstovai iš Europos Sąjungos ir kaimyninių

šalių pristatė savo patirtį sprendžiant savivaldai kylančius iššūkius. Europos miestų ir regionų savaitės metu (spalio 8 d.) Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovybė Briuselyje kartu su partneriais surengė seminarą „Turizmo inovacijos: pasidalinimas patirtimi“. Renginys įvyko Lietuvos savivaldybių asociacijos būstinėje, jame dalyvavo per 90 dalyvių iš 20 ES valstybių. Seminaru susidomėjo ne tik turizmo ekspertai ir specialistai, bet ir Europos Komisijos Švietimo ir Kultūros direktorato atstovai. Renginiui pirmininkavo buvusi aukšta Europos Komisijos pareigūnė Brigita Čarnota.

Seminaro metu pristatyta 11 inovacinių turizmo projektų iš Estijos, Latvijos, Lietuvos, Slovėnijos, Bulgarijos, Rumunijos savivaldybių ir regionų. Lietuvai atstovavo ir savo patirtį pristatė Druskininkų savivaldybė („Inovatyvus turizmas, kaip kurorto vystymo įrankis“, Dovilė Ciūnienė) ir Kauno miesto savivaldybė („Elektroninė turistų kortelė, kaip priemonė inovacinių sprendimų vystymui“, Vygintas Grinis). Europos Komisijos nuostatas ir europines galimybes šioje srityje pristatė Europos Komisijos Pramonės ir gamybos generalinio direktorato turizmo skyriaus vadovas Frančesko Ianielo („Darna ir konkurencingo turizmo vystymas Europoje“).

Šiame seminare dalyvavo ir nemažas būrys Lietuvos savivaldybių ir apskričių administracijos vadovų. Seminaro metu jo dalyviai taip pat turėjo galimybę susipažinti su seminare nedalyvavusių, tačiau informaciją apie savo projektus iš anksto atsiuntusių Lietuvos savivaldybių pasiekimais. Europos Komisijos atstovai pakvietė seminaro organizatorius dalyvauti kituose svarbiuose švietimo ir kultūros projektuose 2009 metais

Lapkričio 26-27 Plenarinė sesija prasidėjo diskusija „Kultūrų dialogas ir atsirandantis europietiškas identitetas: iššūkis Europos miestams ir regionams“. Plenarinės sesijos metu buvo svarstomos tokios nuomonės: Integracijos politika ir kultūrų dialogas: vietos institucijų valdžios vaidmuo, Lisabonos augimo ir užimtumo strategija, kaip regionai padeda siekti Europos klimato kaitos ir energetikos tikslų. Pateikta ir svarstyta galutinė nuomonė dėl Bendros Europos integracijos politikos. Antrąją plenarinę sesijos dieną Europos Komisijos pirmininkas Jose Manuel Barroso iškėlė finansinės ir kartu ekonominės krizės pavojus labiausiai pažeidžiamiems ES gyventojams. Jis siūlė visais būdais skatinti gyventojų ir institucijų pasitikėjimą taikomomis ES išskirtinėmis trumpalaikėmis ir ilgalaikėmis priemonėmis išskirtinei krizei įveikti. Plenarinė sesija pritarė rezoliucijoms dėl finansų ir ekonomikos krizės padarinių piliečiams ir vietos ir regionų savivaldos institucijoms..

DALYVAVIMAS SANGLAUDOS KOMISIJOS (COTER) VEIKLOJE

COTER komisijoje paprastai dalyvauja Visagino savivaldybės meras V.Račkauskas.

Sausio 18 d. Grenoblyje (Prancūzija) vykusiam seminare „Mobilumo mieste ateitis ES“ aptartas ES vaidmuo, susijęs su mobilumo mieste ateitimi, kalbėta apie skirtingus mobilumo mieste valdymo lygius, pristatyta geriausia praktika Europos regionuose, gilintasi į Žaliojoje knygoje dėl mobilumo mieste iškeltus klausimus ir tvaraus vystymosi, technologijų ir transporto planavimo klausimus.

Gruodžio 12 d. įvyko Regionų komiteto Teritorinės sanglaudos politikos komisijos (COTER) posėdis, kuris nagrinėjo tokius nuomonių projektus: “Dėl dokumentų paketo “Ekologiškesnis transporto sektorius”, dėl komunikato “Žalioji knyga dėl teritorinės sanglaudos: kaip teritorinę įvairovę paversti privalumu”, “Dėl dokumentų paketo “Bendras Europos dangus II”. Posėdžio metu taip pat pristatyta COTER komisijos darbo programa 2009 m. ir Regionų komiteto vykdomos Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės veikla. COTER komisijos darbo programoje pažymima, kad 2009 metais daugiausia dėmesio ji skirs ekonomikos augimui, darbo vietų kūrimui ir solidarumui. Ekologiško transporto paketas (anglų k. “Greening transport package”), dėl kurio diskutuota posėdyje, siūlo peržiūrėti kelių apmokestinimo direktyvą bei siūlo atlikti išorinių kaštų internalizavimo poveikio analizę visoms transporto rūšims. Šioje nuomonėje išreiškiamas apgailėstumas, kad tarptautinio krovinių vežimo infrastruktūros sąnaudos išlieka labai skirtingos, kad Prancūzijoje, Šveicarijoje ir Austrijoje taikomi aiškiai skirtingi kelių mokesčiai.

KITA VEIKLA

Balandžio 10 d. Briuselyje vykusiame Regionų komiteto grupės „Baltijos jūros regionai“ posėdyje pristatyta naujai suformuotos, vietos ir regionų valdžių atstovų grupės veiklos gairės: grupės nariai siekia skatinti Suomijos, Lietuvos, Estijos, Latvijos, Vokietijos, Danijos, Švedijos, Lenkijos regionų ir miestų bendrą veiklą, koordinuoti veiksmus, derinant aplink Baltijos jūrą esančių regionų interesus bei atstovaujant jiems tarptautiniu lygmeniu, stiprinti Baltijos jūros regiono vaidmenį Regionų komitete. Posėdyje dalyvavęs ES Regioninės politikos Generalinio direktorato (DG REGIO) generalinis direktorius Dirkas Ahneris informavo apie rengiamą Europos Komisijos komunikatą dėl Baltijos jūros regionų strategijos. Komunikatą numatoma paskelbti 2009 m. liepos mėn.

Tarpreregioninėje grupėje Lietuvos delegaciją atstovauja Zarasų rajono savivaldybės meras Arnoldas Abramavičius.

Vasario 12 d. Regionų Komiteto patalpose įvyko Lietuvos Respublikos Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto narių susitikimas su Lietuvos RK delegacijos vadovo pavaduotoju A.Abramavičiumi ir LSA atstovu Briuselyje P.Kupriu. Pasitarimo metu Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininkas V. Kurpuvesas, komiteto narė D.Bekintienė buvo supažindinti su RK veiklos tikslais, principais ir aktualijomis, kurias sprendžia RK nariai iš Lietuvos drauge su kitais 26 šalių atstovais.

Buvo diskutuojama apie Lietuvos regionų politikos galimybes, kurios gali atsiverti Lietuvoje pertvarkius apskričių sistemą, įsteigus keturis atskirus regionus (trys regionai ir Vilnius) apie 2011-2012 m., atsiras galimybė pradėti decentralizuoti ES teikiamos pagalbos teikimą, labiau deleguojant ją regionams, kurie savo veiksmus derins su jau veikiančiais ministerijose padaliniais, kad būtų tinkamai pasiruošta naujam finansavimo laikotarpiui.

Svečiams pristatyta nuomonė apie EP narių iš Lietuvos, Lietuvos Nuolatinės atstovybės darbuotojų, Lietuvos RK delegacijos narių, Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovybės veiksmų derinimo, bendradarbiavimo būtinybės ir galimybes.

Susitikime nuspręsta, kad Lietuvos Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto narių bei RK narių, o taip pat LSA atstovybės bendri pasitarimai ateityje gali tapti reikšmingesniais sanglaudos politikos bei regioninės plėtros įgyvendinimo srityse.

Ataskaita parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2004 m. kovo 5 d. įsakymu Nr. 1V-59 patvirtintų „Lietuvos Respublikos atstovų delegavimo į Europos Sąjungos Regionų komitetą nuostatų“ 16 punktu - „Kiekvienas atstovas apie savo ir delegacijos veiklą raštu po kiekvieno Regionų komiteto plenarinio posėdžio informuoja atstovaujamo regiono plėtros tarybą“.

Pagarbiai,

Europos Sąjungos Regionų komiteto narys
Zarasų rajono savivaldybės meras

Arnoldas Abramavičius